

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/85/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819205466
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3819205466.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Gabriely Janákovcej v právnej veci žalobcu Focus Model Management, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kuzmányho 4, IČO 35 892 978, zastúpeného JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Podbrezovská 34, proti žalovanej O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., O. X/X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou OLŠOVSKÝ, spol. s.r.o., so sídlom Prievidza, G. Švéniho 6, o zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č.k. 11C/35/2019-226 zo dňa 29. júna 2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 80 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 02.11.2021 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.000 eur od 16.05.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 99,9 % (výrok III.). Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 5Co/3/2022-225 zo dňa 19.05.2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a žalovanej, ako procesne len čiastočne úspešnej strane konania, priznal nárok na jej náhradu v rozsahu 80 %. V prejednávanej veci bolo predmetom sporu zaplatenie sumy 10.000 eur s príslušenstvom. V časti o zaplatenie sumy 9.000 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pri výške žalobcom požadovanej sumy 10.000 eur a žalovanej uloženej povinnosti zaplatiť sumu 1.000 eur s príslušenstvom vyššie uvedeným rozsudkom súdu prvej inštancie, je úspech na strane žalobcu vo výške 10 % a úspech na strane žalovanej vo výške 90 %. Čistý úspech žalovanej vo veci je potom vo výške 80 % (90 % - 10 %). O výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie bude rozhodnuté v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca a uviedol, že v napadnutom uznesení nie je zmienka o jeho námietkach vznesených v odvolaní zo dňa 26.11.2021 v bodoch 3 až 7, s ktorými sa v zrušujúcom uznesení nezaoberal ani odvolací súd. Žalobca opakovane poukázal na tieto námietky a žiadal ich v novom rozhodnutí odvolacieho súdu zohľadniť tak, aby súd vydal ústavne konformné rozhodnutie so zohľadnením všetkých okolností prípadu a funkcie trov konania v civilnom procese (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017). Trovy konania a rozhodovanie o ich náhrade

sú neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces a práva na ochranu majetku v jeho legitímnom očakávaní. Je nesporné, že žalobca právom podal žalobu na súdnu ochranu voči žalovanej, súd jej v moderačnej podobe vyhovel, preto nemôže byť druhýkrát sankcionovaný vo forme náhrady trov konania žalovanej, ktorá porušila právo voči žalobcovi. Išlo by o nespravodlivosť voči žalobcovi, ktorý v konečnom dôsledku utrpí ďalšiu ujmu iba preto, že neodhadol úvahu súdu pri uplatnení moderačného oprávnenia pri uznávaní zmluvnej pokuty, ktorá bola stranami sporu vopred dohodnutá. Je prirodzené, že strana sporu, ktorá svojim protiprávnym konaním zapríčinila, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne ponese sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti. Žalobca žiadal zmeniť napadnuté uznesenie tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v súlade s § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje v celom rozsahu na vecne správne odôvodnenie, s ktorým sa stotožňuje.

5. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

6. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

7. Z ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci súd skúma vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené) v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. V prípade, ak mala strana sporu úspech vo veci len čiastočný, zisťuje sa v prvom rade pomer úspechu. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Pomer rozdelenia náhrady trov zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu.

8. Právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa doterajšej úpravy v Občianskom súdnom poriadku, ako aj podľa novej úpravy účinnej od 01.07.2017 v Civilnom sporovom poriadku, spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 08.02.2017).

9. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplata zmluvnej pokuty vo výške 10.000 eur. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 11C/35/2019-211 zo dňa 02.11.2021 uplatnil moderačné právo, znížil zmluvnú pokutu s poukazom na ustanovenie § 301 Obchodného zákonníka a zaviazal žalovanú na zaplata sumy 1.000 eur. Napadnutým uznesením (č.k. 11C/35/2019-226 zo dňa 29.06.2022) súd prvej inštancie priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 %, s ktorým sa odvolací súd stotožnil.

10. Čo sa týka výroku o náhrade trov konania, aktuálne je úprava tejto otázky v prípade čiastočného úspechu (o aký išlo v tomto prípade) vo veci predmetom ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví,

že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Dôvodová správa k ustanoveniu § 255 CSP uvádza, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti, sťaženie spoločenského uplatnenia. V preskúmvanej veci uplatnil žalobca proti žalovanej nárok z titulu zaplatenia zmluvnej pokuty a je zrejmé, že rozhodnutie vo veci o výške plnenia nebolo závislé od úvahy súdu, prípadne odvíjajúce sa od odborného posúdenia/znaleckého dokazovania. Odvolací súd za tohto stavu je presvedčený, že tu bolo namieste aplikovať ustanovenia § 255 ods. 2 CSP. Za daného stavu porovnanie úspechu a neúspechu sporových strán v konaní je na mieste. Je zrejmé, že jednotlivé ustanovenia o náhrade trov konania formulované v Civilnom sporovom poriadku zostručnili pôvodné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Otázka čiastočného úspechu v konaní je v platnom a účinnom zákone riešená stroho, čo znamenalo potrebu pristúpiť k výkladu sporných právnych otázok pomocou dôvodovej správy, ktorá umožňuje špecifické prípady čiastočného úspechu v konaní vyriešiť obdobne, ako to malo na mysli pôvodné znenie ustanovenia § 142 ods. 3 OSP. Pokiaľ zákonodarca pri odôvodňovaní novej legislatívy predvídal prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu/znaleckého posudku a situáciu riešil priznaním plnej náhrady trov konania, takýto prístup nepovažoval odvolací súd za opodstatnený v prejednávanej veci, ako namietal žalobca, nakoľko ustanovenie § 142 ods. 3 OSP na daný prípad nedopadá z dôvodu, že súdom prvej inštancie uplatnené moderačné právo, ktorým bola znížená zmluvná pokuta zo sumy 10.000 eur na sumu 1.000 eur, nevychádzalo z úvahy súdu alebo zo znaleckého posudku, ale zo zákonných kritérií ustanovenia § 301 Obchodného zákonníka, nešlo teda o voľnú úvahu súdu (podľa predchádzajúceho ustanovenia § 136 OSP), ale o výsledok dokazovania, zhodnotenia skutkového a právneho stavu veci v zmysle kritérií obsiahnutých v ustanovení § 301 Obchodného zákonníka. S poukazom na vyššie prijaté závery odvolací súd má za to, že žalobca bol nepochybne úspešný len čo do sumy 1.000 eur (čo predstavuje úspech 10 %), žalovaná bola úspešná čo do sumy 9.000 eur (čo predstavuje úspech 90 %), potom bola žalovaná v konaní celkovo úspešná v rozsahu 80 % (90 % - 10 %), preto súd prvej inštancie správne priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 80 %.

11. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorá tak má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže žalovanej žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli, odvolací súd žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).